

ning ikke længe kan opsættes, men jeg troer tillige, at denne Løsning, hvori Staten og hver Mand i By og Land i Sandhed er høilig interesseret, at denne Løsning ikke med sin fulde, velsignelsesrige Virkning kan komme tilstede, uden naar Kongens Regjering tager Initiativet dertil. Og jeg troer ganske vist med den ærede Ordfører, at det er saa lidet rimeligt, at det næsten vil være utroligt, at nogen Indenrigsministre herefter vil kunne fremstille sig for Danmarks Folkerepresentation, uden med et Forslag for denne Reform, bygget paa de Grundsatninger, her ere opstillede. Og dette er det store Fremskridt, Sagen herved har gjort. For mig er det mindre vigtigt, om de Grunde, hvorpaa man da vil bygge Loven, blive de samme som de, der for en Deel have ledet mig i min lange Virken for denne Sag; det er ikke derpaa, det kommer an — Resultatet: Bondestandens virkelige Frigjørelse, det er Hovedsagen, og det vil kunne komme tilstede og vil med Guds Hjælp ikke længe lade vente paa sig, naar Regjeringen endelig engang maa tage Sagen i sin Haand. Jeg tør sige, at det neppe vil være tænkeligt, at denne Sag, efter det Fremskridt, den ifølge min Overbeviisning i dette Dieblif gjør, jo vil finde en Løsning, der kan og vil i det Hele taget være taalelig, ja maaffee endog tilfredsstillende, for Bonden, medens den i Sandhed kun vil fordre meget ringe, sfføndt derfor ikke mindre fortjenstfulde Offre fra den anden Partis Side. Jeg er overbevist om, og de sidst forløbne Aar have sffærpet mit Blik i denne Henseende — jeg er overbevist om, at kun en føie Tid efter denne Reforms Udførelse paa det her givne Grundlag vil behøves for at lære, ikke blot de interesserede Parter, men hele Landet, hvilket Gode det derved er fremmet, hvilken Styrke der er kommet tilstede for Staten i det Hele og for de nærmest Paagjældende i Særdeleshed. Jeg vil, som jeg før har sagt, ikke gaae ind paa Enkeltheder, men jeg vil dog endnu henpege paa, at denne Reform hører til dem, mod hvilke vor Nationalitets og vor Friheds værste Fiender allermeest have ivret; den hører til dem, der, som ogsaa er antydet af den sidste ærede Tale, i høt Grad vil gjøre det muligt for Danmark at bære sin Frihed og overhovedet

at bære den Fremtid og de Fremtidens Farer, der udentyvnl forestaae. Det er derfor med freidigt Haab, det er med Glæde at jeg har reist mig for at anbefale det ærede Thing at tage den Beslutning, som Udvalget med freidig og samstemmende Overbeviisning har foreslaaet samme.

Madvig: Jeg har været i det Tilfælde at have kæmpet imod ethvert hidtil fremkommet Lovforslag om ad den tvungne Vej at lade Fæste gaae over til Eiendom; men jeg har ogsaa været i det Tilfælde allerede tidligere at udtale, at jeg erkjendte, at dette Spørgsmaal maatte løses, at man ikke kunde unddrage sig ved en directe Indgriben fra Lovgivningens Side at fremme Løsningen. Det var kun den Vej, man havde indslaaet, og Diebliffene man havde grebet, der stedse gjorde, at jeg maatte være imod Sagen. Det glæder mig i det Væsentlige — og der er jo her kun Tale om det Væsentlige — at kunne slutte mig til det foreliggende Forslag. Det har sffærnet de Punkter, som jeg navnlig under Forhandlingerne i det andet Thing i Foraaret 1852 har udtalt, at jeg ikke kunde gaae ind paa, det har sffærnet Indblanding i de nu bestaaende Contracter, og det har sffærnet Udgiften til de vilkaarlige Taxationsformer, som man havde udtænkt for at udfinde Fæstestedernes Værdi. Man er i denne Henseende i det Væsentlige vendt tilbage til det Udgangspunkt, som hele denne Sag for henved syv Aar siden var paa, idet man, naar Overdragelsen ikke kommer istand ved Overeenskomst, henviser, for at finde den omhandlede Eiendoms Værdi, til den sædvanlige Maade, hvorpaa Værdien af Eiendomme udenfor endelig Overeenskomst udfindes, Auction. Jeg slutter mig altsaa idethede gjerne til Forslaget. Jeg skal nu først gjøre en lille formel Bemærkning, som ikke angaaer Sagen selv, men alene en vis her udtalt Opfatning af Betydningen af den Afstemning, som her vil foregaae. Jeg anseer denne Sag for at være af den Bessaffenhed, at den vil skaffe sig Benner og Fremme ved sig selv, ogsaa hos Regjeringen, men jeg troer, at det ikke er correct, samt ikke stemmende med de constitutionelle Begreber, naar vi her i det Dieblif, vi kun have en fungerende